

ANALÜÜSIMEMO

KELLELE EDASTAMISEKS: ETKL

Teema: Ülevaade Eesti konkurentsivõime probleemidest.

Eesmärk ja uurimisküsimused

Anda ülevaade Eesti konkurentsivõime probleemidest.

Fakte konkurentsiprobleemidest, mida saate ehk kunagi siit noppida, kui vaja...

- 1) Eesti Konjunktuuri Instituudi uuringu Konjunktuuribaromeeter 2016 I kvartali väljaande põhjal peavad ettevõtjad Eesti konkurentsivõime suurimateks piduriteks **nõudluse puudumist** (nii tööstuses, teeninduses kui ehituses väga valdav seisukoht) ja **kvalifitseeritud tööjõu puudust**. Tööjõupuudust nimetatakse ettevõtjate poolt sama palju või vähem, kui seda, et konkurentsivõimet üldse midagi ei kärbi. Finantsprobleemid jm on ettevõtjate jaoks teisejärguline. Majandusekspertid nimetavad suurimateks probleemideks kvalifitseeritud tööjõu puudust, rahvusvahelise konkurentsivõime vähesust ja ebapiisavat nõudlust.
- 2) Euroopa Komisjon peab Eesti suurimateks konkurentsivõime puudusteks **palgatõusust tulenev kõrge tööjõukulu, madalapalgaliste kõrge maksukoormus** (mille leevendamiseks tehtud Valitsuse sammude efekt kaob kiiresti, kuna palgakasv on kiire) ja **innovatsiooni madal tase**, mis hoiab ekspordivõime madala. (Country Report Estonia 2016 (26.02.2016))
- 3) World Economic Forumi konkurentsivõime indeksis 2015-2016 sai Eesti kõige madalamad hinded: **туру suurus, innovatsioonitase ja infrastruktuur**. Kokkuvõttes 30. koht. Alamteemadest nokkisin veel madalaimad positsioonid:

Available airline seat kilometers millions of seats km/week	113
Total tax rate % profits	110
Domestic market size index	104
Country capacity to retain talent	93
Country capacity to attract talent	86
Value chain breadth	86
Buyer sophistication	84
Foreign market size index	81
Availability of scientists and engineers	73

- 4) IMFi edetabelis Doing Business 2016 on Eesti 189 riigist 16. kohal. Hinnatakse kui lihtne on riikides ettevõtlusega tegeleda. Suurimaks puuduseks Eesti puhul on seal märgitud **väikeinvestorite kaitse, maksuejõuetuse lahendamine ja elektri kättesaadavus** (liitumine).
- 5) KPMG uuringus on ettevõtjad pidanud konkurentsivõime olulisimateks komponentideks **välisnõudlust, kvalifitseeritud tööjõudu ja maksu- ning õigussüsteemi** (Majanduse pulss 2015)

Kokkuvõttes tundub, et igal juhul on suurim probleem:

1. **туру väiksus ja globaalne madal nõudlus.**
2. teisel kohal **kvalifitseeritud tööjõu puudus** ja
3. kolmandal **innovatsiooni tase või lisandunud väärtuse maht või hariduse ebaadekvaatsus** vmt